

STRUKTURA PODNIKATELSKÉHO SEKTORU V PRAZE

Analýza a doporučení k cíli projektu Akcelerace
„Zvyšovat počet podnikatelských subjektů na území hl. m. Prahy“
v rámci programu Podpory podnikání v Praze

Ing. Jiří Mejstřík

únor 2012

Struktura podnikatelského sektoru v Praze

Útvar rozvoje hl. m. Prahy, Odbor strategické koncepce

Zpracoval: Ing. Jiří Mejtřík, tel. 236 005 676, e-mail: mejstrik@urm.mepnet.cz

Elektronická verze dokumentu:

<http://www.urm.cz/cs/strateg-plan-analyzy-konkurenceschopnost>

ÚVOD	5
1 Hlavní závěry a doporučení	5
2 Analýza organizační struktury ekonomických subjektů na území hl. m. Prahy	7
2.1 Organizační struktura národního hospodářství na území hl. m. Prahy (registrované ekonomické subjekty) - členění podle právní formy	7
2.2 Organizační struktura národního hospodářství na území hl. m. Prahy (registrované ekonomické subjekty) - členění podle počtu zaměstnanců.....	10
2.3 Organizační struktura národního hospodářství na území hl. m. Prahy (registrované ekonomické subjekty) - členění podle odvětví	12
3 Počet činných ekonomických subjektů, tzv. statistických jednotek typu podnik.....	14
4 Postavení pracujících v zaměstnání – srovnání zemí EU	17
4.1 Počet zaměstnaných a sebezaměstnaných v zemích EU	17
4.2 Počet zaměstnaných a sebezaměstnaných v hl. m. Praze vč. srovnání s regiony EU	19
5 Shrnutí.....	20

ÚVOD

Projekt Akcelerace, který představila radní A. Udženija koncem ledna 2012 na tiskové konferenci, je součástí navrhovaného Programu podpory podnikání na území hlavního města Prahy v letech 2012–2014, I. etapa. Jeho smyslem je přispět ke zkvalitnění podnikatelského prostředí, ke zvýšení stability a výkonnosti podnikatelského sektoru, zlepšení obsluhy obyvatel a návštěvníků města a také k vytvoření nových pracovních příležitostí. Zvláštní pozornost má být věnována sektoru nejmenších podnikatelských subjektů – živnostníkům/jednotlivcům a mikro-, malým a středním podnikům.

Jedním ze tří cílů projektu Akcelerace je zvyšovat počet podnikatelských subjektů na území hlavního města Prahy. Naplnění tohoto cíle by mělo:

- vhodnou podporou podnikání „domestikovat“ vyšší počet podnikatelů na území hlavního města Prahy,
- zvýšit dostupnost služeb poskytovaných místními podnikateli.

Analýze jsme podrobili současný stav podnikatelského sektoru v Praze se zaměřením na malé a střední podnikání a nastínili některá jejich specifika. Součástí je i určité srovnání se zahraničními příklady postavení pracujících a struktur podnikatelů. Závěrem jsme se pokusili identifikovat vazbu stanoveného cíle na potenciální možnosti podpory vč. finančních prostředků ze zdrojů EU.

1 HLAVNÍ ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Připravované programy a projekty podpory podnikání na území Prahy by měly vycházet z důsledného posouzení situace a přijímaná konkrétní opatření by měla vyplývat z jednoznačně koncepčně cílených potřeb pražské ekonomické základny, resp. existenčních potřeb hlavního města.

Ponecháme stranou některá zjištění, která se přímo netýkají oblasti ovlivňované místní správou jako například rozdíly mezi registrovaným počtem ekonomických subjektů a počtem vykazovaných jako skutečně aktivních nebo určitá účelovost evidence sídla subjektů na území Prahy. Některé aspekty týkající se podnikatelského (a zřejmě i nepodnikatelského) sektoru by bylo potřebné důrazněji sledovat, i když výsledkem může být snížení počtu příslušných organizačních jednotek.

Závěry analýzy, z nichž by měly vycházet konkrétní nástroje podpory podnikání městskou správou:

- Analýza prokázala, že podnikatelský segment pracujících vč. individuálního živnostenského podnikání zahrnuje v Praze v současnosti mimořádný počet osob a struktura ekonomické základny z hlediska odvětví i právních forem je dostatečně členitá.
- Počet nově vzniklých firem, i přes omezený rozsah dosavadní podpory z veřejných zdrojů, výrazně překračuje počet zanikajících, a to i v období ekonomických problémů posledních let.

- Realizační opatření by měla sledovat usměrnění resp. racionalizaci organizační struktury hospodářské základny města, které se nemusí projevit v růstu počtu v Praze působících ekonomických subjektů.

Vyplývá z toho, že zaměření podpory podnikatelské sféře, zejména malým a středním podnikům, bude vhodné formulovat tak, aby byly naplněny všechny záměry vedení města obsažené v Programovém prohlášení Rady hl. m. Prahy v části Budoucnost pražského majetku a podnikání. Z celkového pohledu půjde o 2 oblasti podpory.

1. Plošná podpora týkající se celého podnikatelského sektoru mj. formou poskytování informací a poradenství (viz mj. vznik „podnikatelského kontaktního centra, podpora programu Řemeslo žije, spolupráce s Ministerstvem průmyslu ČR – odbourávání byrokratické zátěže).
2. Individuální cílená podpora podnikatelským subjektům, mj. finanční formou z veřejných zdrojů, zejména pak z rozpočtu města, a novými formami alternativního financování, která by měla být účelově a selektivně vymezena. Jako hlavní kritéria výběru se jeví:
  - Obecný prospěch podpory projevující se prokazatelným růstem konkurenceschopnosti ekonomické základny města; nepodporovat záměry řešící individuální potřeby firmy, jsou prospěšné pouze pro příjemce podpory a vedou k narušení soutěže na trhu.
  - Vazba na inovační proces, tj. prokazatelné vztahy k naplnění stanovených hlavních cílů v této oblasti (viz Regionální inovační strategie hl. m. Prahy) s preferencí aplikace konkrétních výstupů pražské základny výzkumu a vývoje.
  - Udržitelnost projektu – dlouhodobé efekty pro hl. m. Prahu.
  - Podpůrná diference podpory podle specifických atributů – velikost subjektu, vznik nového subjektu s využitím/rozvinutím inovačních výstupů, začlenění do struktur podnikatelského inkubátoru, zajištění pracovních míst pro dlouhodobě těžko začlenitelné osoby na trhu práce apod.
  - Uspokojení konkrétních specifických potřeb města, které nelze řešit běžnou nabídkou produkce nebo služeb nebo poptávkou po nich.

Současně se doporučuje upřesnit stanovený cíl projektu Akcelerace „Zvyšovat počet podnikatelských subjektů na území hlavního města Prahy“, resp. specifikovat blíže jeho obsah. Možnou formulací se jeví např. „Zajistit činnost podnikatelských subjektů na území hlavního města Prahy s výrazným prospěchem pro jeho ekonomiku a provoz.“

K naplnění uvedených cílů projektu Akcelerace byla připravena memoranda o spolupráci hl. m. Prahy s příslušnými partnery (5. březen 2012). Memorandum podepsaly Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo pro místní rozvoj, Asociace malých a středních podnikatelů České republiky, Hospodářská komora České republiky a Hospodářská komora hlavního města Prahy, Komora pro hospodářské styky se Společenstvím nezávislých států, Českomoravská záruční a rozvojová banka, Česká exportní banka, Exportní garanční a pojišťovací společnost, Centrum pro regionální rozvoj ČR, CzechInvest, CzechTourism a CzechTrade.

2 ANALÝZA ORGANIZAČNÍ STRUKTURY EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ NA ÚZEMÍ HL. M. PRAHY

2.1 Organizační struktura národního hospodářství na území hl. m. Prahy (registrované ekonomické subjekty) - členění podle právní formy

Počet subjektů zahrnovaných do podnikatelského sektoru je v Praze mimořádně vysoký. Do tzv. Registru ekonomických subjektů (RES) vedeného Českým statistickým úřadem je zapsáno již více než 500 tisíc subjektů se sídlem v Praze!

Tabulka č. 1

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA EKONOMICKÉ ZÁKLADNY PODLE PRÁVNÍCH FOREM

(hlavní město Praha, k 31. 12.)

	1995	2000	2005	2007	2009	2010	2011
registrované subjekty k 31. 12. celkem	234 615	376 752	426 165	453 006	488 307	506 273	529 377
z toho podle právní formy							
- právnické osoby	-	105 243	137 049	160 634	191 527	205 379	223 577
- státní podnik	390	276	202	170	116	102	90
- obchodní společnosti	36 314	68 577	89 820	105 998	126 280	136 997	147 835
z toho							
- akciové společnosti	2 807	5 170	6 748	8 729	10 543	11 070	11 704
- společnosti s ručením omezeným	33 000*	61 738	81 162	95 342	113 799	123 701	133 711
- družstva	2 428	4 487	5 498	5 933	6 183	6 165	6 140
ostatní právnické osoby	-	31 903	41 529	48 533	58 948	62 115	69 512
z toho							
- zahraniční osoby	-	18 665	21 406	25 728	32 528	34 762	40 490
fyzické osoby – celkem	-	271 509	289 116	292 372	296 780	300 894	305 800
z toho							
- fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	177 886	253 922	269 764	272 846	279 692	284 138	288 803
- samostatně hospodařící rolníci; od roku 2004 vč. zemědělských podniků fyzických osob	643	1 231	1 419	1 446	601	621	642
- fyzické osoby podnikající podle jiných zákonů než živnostenského	-	16 356	17 933	18 080	16 487	16 135	16 350

Zdroj: ČSÚ – Registr ekonomických subjektů; * odhad STR URM

Největší nárůst počtu podnikatelských subjektů byl zaznamenán v první polovině devadesátých let 20. století, kdy v národním hospodářství České republiky začaly vznikat zcela nové podnikatelské struktury jednak transformací velkých podniků státního sektoru, jednak vytvořením podmínek pro podnikání jednotlivých osob nebo malých skupin. Vysoké tempo celkového přírůstku počtu subjektů se udrželo i ve druhé polovině 90. let (index 160,6

mezi roky 1995 a 2000). Absolutně největší zvýšení v tomto období zaznamenáváme u skupiny fyzických osob (živnostníků) o 65 tisíc subjektů, relativně však největší nárůst je patrný u obchodních společností – téměř na dvojnásobek, převažuje růst společností s ručením omezením (s. r. o.). Již v tomto období se začínají objevovat praktiky, které můžeme sledovat i v pozdější době – mnoho ekonomických subjektů registruje své sídlo v Praze, i když svou činnost zcela nebo z rozhodující části vykonávají mimo hlavní město. Motivací tohoto umístění sídla je ve velkém množství případů (dle sdělení i samotných firem) pouze účelové – vzhledem k vysokému počtu ekonomických subjektů se předpokládá podstatně menší pravděpodobnost kontrol a finančního dohledu příslušných státních úřadů.

Již v roce 2000 se pražská ekonomická základna se svou členitou strukturou a počtem evidovaných ekonomických subjektů stala dosti nepřehlednou. I zde můžeme hledat některé příčiny komplikovanosti při formulování podpory podnikatelskému sektoru.

K dalšímu nárůstu došlo v první dekádě nového století, a to stále vysokým tempem. Mezi roky 2000 a 2005 se zvýšil počet registrovaných subjektů o 50 tisíc a v následujícím období do roku 2010 dokonce o více než 80 tisíc. To znamená, že za 10 let (2000–2010) se počet ekonomických subjektů zvýšil o více než 1/3. Nárůst pokračoval i v roce 2011, tzn. v období všeobecně narůstajících ekonomických problémů, a to o dalších více než 20 tisíc firem. Ve srovnání s rokem 2000 zvýšení tak představuje více než 40 %.

Zatímco v případě segmentu „fyzické osoby“ je zvýšení v průběhu hodnocených 11 let podprůměrné – o necelých 14 % (přesto jde o téměř 35 tis. subjektů), překvapivým zjištěním je zvýšení počtu právnických osob od konce roku 2000 o více než 100 tisíc do r. 2010 a téměř o 120 tisíc do konce následujícího roku 2011. V rámci dílčí skupiny obchodních společností, jejichž počet se dostal na dvojnásobek výchozího stavu roku 2000 již v roce 2010 a v roce 2011 dosáhl indexu 216 % při absolutním zvýšení o téměř 80 tisíc subjektů, se absolutně i relativně nejvíce posílila skupina s. r. o. Jejich evidence se zvýšila od roku 2000 celkem 72 tisíc s. r. o. a například jen v roce 2011 to bylo dalších 10 tisíc. Na více než dvojnásobek se v témže období zvýšil i počet skupiny „ostatní právnické osoby“, o téměř 22 tisíc subjektů, tj. na 216,9 %. Především se to týkalo subjektů s právní formou „zahraniční osoba“, kdy v roce 2011 přibýlo v této kategorii více než 5,5 tisíce subjektů, což představovalo meziroční nárůst (největší ze všech skupin) o více než 16 %.

Na základě velmi zjednodušeného propočtu vychází, že v současné době 1 registrovaná firma (ekonomický subjekt) v průměru připadá na 2,5 obyvatele Prahy a zhruba na 1 ekonomicky aktivní osobu „obvykle“ bydlící v Praze (viz Výběrové šetření pracovních sil ČSÚ – dále také VŠPS). Pokud jde o podnikající fyzické osoby, to znamená, že je „každý čtvrtý obyvatel Prahy registrován jako živnostník“ resp. „každý druhý ekonomicky aktivní je živnostník“.

Organizační struktura národního hospodářství je velmi členitá i v celé České republice. Přesto v Praze je vysoce nadprůměrná. Jen pro úplnost uvádíme, že na území Prahy bylo na konci roku 2011 alokováno 20 % všech ekonomických subjektů registrovaných v RES v ČR. V případě jednotlivců – soukromých podnikatelů to je „jen“ 15 %, ale např. ve skupině obchodních společností činí pražský podíl více než 40 %, z toho v případě akciových společností dokonce 47,5 %.

Trvalý přírůstek ekonomických subjektů i difference vývoje jejich vnitřní struktury podle právních forem dokumentuje následující přehled vzniku a zániku subjektů vybraných právních forem.

Tabulka č. 2

VZNIKLÉ A ZANIKLÉ EKONOMICKÉ SUBJEKTY PODLE VYBRANÝCH PRÁVNÍCH FOREM

(hlavní město Praha)

právní forma	vzniklé				zaniklé			
	2008	2009	2010	2011	2008	2009	2010	2011
celkem	25 088	25 599	27 024	29 810	8 617	9 426	10 079	8 018
z toho								
- soukromí podnikatelé podnikající podle živnostenského zákona	8 263	8 257	9 621	10 078	5 436	5 773	5 181	4 955
- soukromí podnikatelé podnikající podle jiného než živnostenského zákona	409	539	929	503	774	571	1 503	275
- obchodní společnosti*	11 083	10 682	11 596	-	1 578	1 782	1 804	-
- společenství vlastníků jednotek	880	852	811	644	3	6	2	0
- zahraniční osoby	3 070	4 064	2 957	6 567	175	429	764	894
- sdružení (svazy, spolky aj.)	832	821	833	-	38	69	101	-

Zdroj: ČSÚ – Registr ekonomických subjektů

Pozn.: * Od roku 2010 zahrnovány i evropské společnosti

V letech 2008–2010 ročně v průměru vzniklo zhruba třikrát více ekonomických subjektů, než zaniklo, v případě živnostníků je to „jen“ necelý dvojnásobek. Výrazné převýšení nově vzniklých však statistika zaznamenala u obchodních společností, kde v průměru vznikalo 6 až 7krát více subjektů než zanikalo! V rámci této skupiny pak v letech 2008 a 2009 „nejaktivněji“ vznikaly subjekty „zahraniční osoby“ (i více než desetinásobek). Trend pokračoval i v roce 2010, kdy však tento rozdíl byl největší u s. r. o. (vzniklých subjektů 10 780 a zaniklých 1 534).

Překvapivý trend roku 2010 pokračoval i v roce 2011. Paradoxem je, že v letech, kdy se na úrovni makroekonomiky projeví ekonomické problémy, na úrovni mikroekonomickém se v podstatě neprojevují. Údaje naopak ukazují na nadprůměrnou aktivitu na bilanční straně nárůstu (vzniku) subjektů se sídlem v Praze a podprůměrný úbytek (zánik) těchto subjektů.

Tabulka č. 3

VZNIKLÉ A ZANIKLÉ EKONOMICKÉ SUBJEKTY PODLE VYBRANÝCH PRÁVNÍCH FOREM

(hlavní město Praha, rok 2011)

vzniklé v roce 2011 celkem	29 810	zaniklé v roce 2011 celkem	8 018
z toho:		z toho:	
- s. r. o.	9 927	- s. r. o.	1 419
- a. s.	697	- a. s.	187
- fyzické osoby	10 078	- fyzické osoby	4 955

Zdroj: ČSÚ – Registr ekonomických subjektů

Zatímco saldo předchozích let se pohybovalo kolem 17 tisíc subjektů ve prospěch nově vzniklých, v roce 2011 se přiblížil jeho objem počtu 22 tisíc. Relativní zvýšení bylo diferencované, avšak došlo k němu ve všech skupinách právních forem.

V porovnání s vývojem v ČR je zřejmé, že tempo přírůstku v Praze je v posledních letech podstatně vyšší. Zatímco průměrný meziroční přírůstek u souhrnu ekonomických subjektů v ČR mezi roky 2011 a 2005 byl 2,2 %, v Praze se zvyšoval meziročně počet registrovaných subjektů o 3,7 % (v roce 2011 o více než 4,5 %) a počet zaniklých firem v případě živnostenského podnikání představuje zhruba 1,6–1,8 % souboru evidovaných.

Poznámka:

Mimořádná početnost firem se sídlem v Praze zapsaná do RES, jejich zařazení nebo přesuny do jednotlivých právních forem má nepochybně své bezprostřední, ale také nepřímé, někdy účelové důvody. Rovněž tak trvající značný pohyb ve struktuře i v posledních letech, zejména další vznik subjektů, který složitost situace ještě zvyšuje, zasluhuje zvláštní pozornost. Není však předmětem této analýzy zkoumat motivaci např. zřízení několika firem typu živnost, nebo s.r.o. stejnou osobou (skupinou osob), vznik dalších subjektů při ponechání existence předchozích apod.

2.2 Organizační struktura národního hospodářství na území hl. m. Prahy (registrované ekonomické subjekty) - členění podle počtu zaměstnanců

Velikost podniků a ostatních organizací je dalším významným hlediskem při rozboru podnikatelského (i celého ekonomického) sektoru. Údaje o počtech jednotlivých velikostních typů subjektů potvrzují výjimečně početnou a rozmanitou strukturu ekonomické základny hl. m. Prahy. Současně můžeme konstatovat, že **dochází k trvalému růstu počtu ekonomických subjektů všech velikostních kategorií, především nejmenších jednotek.**

Tabulka č. 4

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA EKONOMICKÉ ZÁKLADNY PODLE POČTU ZAMĚSTNANCŮ, POČET EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ

(hlavní město Praha, k 31. 12.)

počet zaměstnanců	2000	2005	2007	2008	2009	2010	2011
bez zaměstnanců a neuvedeno*	320 576	374 900	395 637	411 854	429 532	447 737	465 528

počet zaměstnanců	2000	2005	2007	2008	2009	2010	2011
1 až 5	38 605	34 213	39 067	40 445	40 461	40 138	44 728
6 až 9	6 292	5 717	6 089	6 312	6 054	6 110	6 233
10 až 19	5 411	5 161	5 515	5 671	5 608	5 591	5 803
20 až 24	1 153	1 254	1 405	1 438	1 280	1 259	1 271
25 až 49	2 243	2 299	2 415	2 448	2 411	2 395	2 560
50 až 99	1 307	1 371	1 454	1 517	1 511	1 491	1 532
100 až 249	708	759	874	925	905	968	1 005
250 až 499	247	260	304	309	286	300	325
500 a více zaměstnanců	210	231	246	264	259	284	303
celkem	376 752	426 165	453 006	471 183	488 307	506 273	529 288

Zdroj: ČSÚ – Registr ekonomických subjektů

Pozn.: * V případě „neuvedeno“ jde v rozhodující většině (podle našeho názoru, který je shodný s jinými odhady) o subjekty „bez zaměstnanců“, příp. s minimem zaměstnanců.

Subjekty „bez zaměstnanců“ tvoří spolu s „neuvedeno“ 88% podíl. Ostatní mikropodniky, tj. subjekty s méně než 10 zaměstnanci dle metodiky Evropské unie, představují necelých 10 % (9,6 %) pražského souboru RES. Tzv. malé podniky (10–49 zaměstnanců) tvoří již pouze 1,8 % a střední podniky (50–249 zaměstnanců) necelý 0,5% podíl.

Vývoj absolutního počtu subjektů v jednotlivých velikostních skupinách není shodný a kontinuální. V řadě případů však jde o přesun subjektů z jedné velikostní skupiny do jiné.

Diference v relativním vyjádření mezi skupinami jsou dosti zřetelné, v řadě případů jde však také o důsledek značných rozdílů absolutního počtu subjektů podle jednotlivých velikostí. Vývoj jednotlivých skupin i jejich agregací používaných pro ilustraci celkového vývoje (tj. mikro-, malé, střední, velké podniky) ukazuje následující tabulka.

Tabulka č. 5

INDEX MEZIROČNÍHO VÝVOJE POČTU SUBJEKTŮ

počet zaměstnanců	2005/2000	2008/2007	2009/2008	2010/2009	2011/2010	2011/2005
bez zaměstnanců a neuvedeno*	116,9	103,4	104,1	104,3	104,2	124,5
1 až 5	88,6	103,6	103,5	100,0	111,6	130,9
6 až 9	90,9	103,4	103,7	95,9	102,2	109,2
10 až 19	95,4	102,4	102,8	98,9	103,9	112,6
20 až 24	108,8	105,9	102,3	89,0	101,3	101,7
25 až 49	102,5	104,5	101,4	98,5	106,9	111,4
50 až 99	104,9	100,8	104,3	99,6	102,7	111,7
100 až 249	107,2	107,0	105,8	97,8	103,8	132,4
250 až 499	105,3	109,0	101,6	92,6	108,3	125,0
500 a více zaměstnanců	110,0	102,9	107,3	98,1	106,7	131,2
celkem	113,1	103,5	104,0	103,6	104,8	124,5

Zdroj: ČSÚ – Registr ekonomických subjektů; propočty STR URM

Hodnocení podle vymezených velikostních skupin potvrzuje rozdílný vývoj dílčích velikostních skupin. V posledních 5–6 letech se početnost skupiny nejmenších subjektů, tj. 0 až 9 zaměstnanců (zejména samostatně podnikajících osob), vyvíjela jen o málo rychleji, než byl průměr celého souboru RES – podíl se zvýšil o několik desetin procentního bodu. Relativně, tzn. podílem na celkovém souboru, posílilo zastoupení části subjektů mikro- (dle metodiky EU tj. 1 až 9 zaměstnaných) jen minimálně. V případě velikostní skupiny (1 až 5 zaměstnanců) však bylo zvýšení výrazné. Jen mezi roky 2005 a 2011 se zvýšil počet subjektů této velikosti o více než 10 tisíc. Mimořádný meziroční nárůst byl zaznamenán mezi roky 2010 a 2011. Ve skupině malé podniky s 10 až 49 zaměstnanci, přestože se počet subjektů se sídlem v Praze v absolutním vyjádření zvýšil, jejich podíl poklesl.

Tabulka č. 6

VÝVOJ POČTU A PODÍLŮ VELIKOSTNÍCH SKUPIN DLE VYMEZENÍ EU

velikostní skupiny (počet zaměstnaných)	počet subjektů		index	podíly skupin v %	
	2005	2011	2011/2005	2005	2011
0 až 9	414 830	517 793	124,8	97,3	97,6
1 až 9	39 930	51 042	127,8	9,4	9,6
10 až 49	8 714	9 645	110,7	2,0	1,8
50 až 249	2 130	2 537	119,1	0,5	0,5
250 a více	457	628	137,4	0,1	0,1
celkem	426 165	530 603	124,5	100,0	100,0

Zdroj: ČSÚ – Registr ekonomických subjektů; propočty STR URM

Ostatní dvě skupiny střední a velké ekonomické subjekty vykázaly stabilní podíl, i když také v těchto případech to je důkaz o trvalém absolutním růstu celého registrovaného souboru. Celkem značný přírůstek zejména velkých podniků však současně svědčí o postupující organizační koncentraci některých odvětvových složek národního hospodářství.

2.3 Organizační struktura národního hospodářství na území hl. m. Prahy (registrované ekonomické subjekty) - členění podle odvětví

Některé odvětvové agregace (obchod, doprava, v podstatě i průmysl) se do roku 2000 více méně zformovaly a jejich vývoj v dalším desetiletí se příliš nelišil od průměru v rámci celého souboru. Do skupiny s pokračujícím výrazným růstem počtu subjektů v tomto období se naopak řadily zejména činnosti spadající do odvětví souvisejícího s nemovitostmi, dále podnikatelské činnosti (tzv. komerční služby vč. služeb „strategických“) a společně s nimi vzdělávání. Naopak k úbytku došlo u subjektů zajišťujících různé finanční aktivity (jak uvidíme dále, zejména v několika posledních letech).

Tabulka č. 7

**VÝVOJ POČTU EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ SE SÍDLEM V PRAZE V LETECH 2008–2011,
TRÍDĚNÍ PODLE ODVĚTVÍ PŘEVAŽUJÍCÍ ČINNOSTI**

převažující činnost	2008	2009	2010	2011	podíl odvětví 2011 v %	index 2011 rok 2008 = 100
celkem	471 183	488 307	506 273	529 288	100,0	112,3
v tom:						
A Zemědělství, lesnictví a rybníkářství	3 498	3 612	4 562	5 996	1,1	171,4
B–E Průmysl celkem	33 341	34 243	35 667	38 527	7,3	115,6
F Stavebnictví	42 109	44 484	45 968	47 985	9,1	114,0
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	125 864	129 836	135 080	141 405	26,7	112,3
H Doprava a skladování	13 252	13 364	13 356	13 300	2,5	100,4
I Ubytování, stravování a pohostinství	16 140	17 302	18 174	19 053	3,6	118,0
J Informační a komunikační činnosti	17 711	19 430	20 544	19 957	3,8	112,7
K Peněžnictví a pojišťovnictví	8 417	6 411	4 033	4 804	0,9	57,1
L Činnosti v oblasti nemovitostí	49 036	52 309	55 477	58 689	11,1	119,7
M Profesní, vědecké a technické činnosti	88 504	90 213	93 311	94 117	17,8	106,3
N Administrativní a podpůrné činnosti	17 347	16 792	16 420	16 686	3,2	96,2
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	308	311	332	257	0,0	83,4
P Vzdělávání	8 458	8 529	8 662	8 668	1,6	102,5
Q Zdravotní a sociální péče	6 165	6 262	6 271	6 455	1,2	104,7
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	11 415	11 659	11 857	11 987	2,3	105,0
S Ostatní činnosti	27 496	28 793	29 500	30 894	5,8	112,4
U Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů	157	119	123	120	0,0	76,4
bez uvedení činnosti	1 965	4 638	6 936	10 388	2,0	528,7

Zdroj: ČSÚ – Registr ekonomických subjektů; propočty STR URM

Nejpočetnější zastoupení v registru má podle očekávání odvětvová agregace obchodu a oprav s více než ¼ registrovaných subjektů. Na druhém místě je agregace „profesní, vědecké a technické činnosti“, kam lze zařadit téměř každý šestý subjekt, třetí největší zastoupení mají subjekty působící v oblasti nemovitostí. V tomto případě jde o důsledek postupné privatizace pražského bytového fondu.

Naopak minimálně je v odvětvové agregaci zastoupena Veřejná správa, Zdravotní a sociální péče, nebo Vzdělávání, ale také Peněžnictví a pojišťovnictví.

Vývoj počtu subjektů v posledních letech nebyl zcela srovnatelný s předchozím obdobím, což v některých případech můžeme považovat za projev významných změn v ekonomické základně a její dílčí racionalizaci. V některých odvětvích výrazně poklesl počet subjektů. Jde zejména o odvětví „peněžnictví a pojišťovnictví“, ve kterém se počet registrovaných subjektů za několik málo posledních let snížil o téměř polovinu, avšak i zde můžeme sledovat zřetelné meziroční výkyvy, které by zasloužily podrobnější oborovou specifikaci a zjištění účelu tohoto pohybu. Další odvětvovou agregací, která zaznamenala znatelný relativní pokles, byla „veřejná správa“ a „administrativní a podpůrné činnosti“, jejichž interní oborový vývoj by rovněž bylo dobré podrobněji analyzovat.

3 POČET ČINNÝCH EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ, TZV. STATISTICKÝCH JEDNOTEK TYPU PODNIK

Údaje použité doposud v této analýze vycházely z Registru ekonomických subjektů ČSÚ, který udává všechny existující firmy (subjekty). Pro řádnou ilustraci organizační struktury pražské ekonomické základny je však důležité vyčíslit skutečně fungující, tedy „živé“ subjekty.

Při jejich analýze je však nutno mít na zřeteli, že v řadě případů, jde o činnost dočasnou, kdy se může opakovat období útlumu nebo úplné nečinnosti s obdobím nárazové, přechodné aktivity. To se ve velké míře týká druhých/vedlejších pracovních činností. Existují však signály, že v některých případech jde o účelové „oživení“, nebo naopak „umrtvení“ činnosti subjektů. Tyto pohyby jsou (zatím byly) v časové řadě více méně eliminovány a jejich vliv na celkový vývoj je jen částečný, podle našeho názoru nepodstatný.

Vhodným podkladem pro porovnání registrovaných a reálně činných subjektů je evidence tzv. **statistických jednotek typu podnik**, tj. dle metodiky ČSÚ subjekt, který podle informací ze statistických zjišťování nebo z administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu.

Tabulka č. 8

SROVNÁNÍ EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ – STATISTICKÉ JEDNOTKY TYPU PODNIK A RES (k 31. 12. 2011)

	statistické jednotky typu podnik		ekonomické subjekty dle RES	podíl statistické podniky/ekonomické subjekty RES v %
	Česká republika	v tom hl. m. Praha	hl. m. Praha	hl. m. Praha
registrované subjekty celkem	1 461 201	290 208	529 288	54,8
z toho podle vybraných právních forem				
- soukromí podnikatelé podnikající podle živnostenského zákona	951 042	146 818	288 803	50,8
- soukromí podnikatelé podnikající podle jiných zákonů než živnostenského a zákona o zemědělství	73 940	13 073	16350	80,0
- zemědělské podnikatelé	29 912	515	642	80,2

	statistické jednotky typu podnik		ekonomické subjekty dle RES	podíl statistické podniky/ekonomické subjekty RES v %
	Česká republika	v tom hl. m. Praha	hl. m. Praha	hl. m. Praha
- obchodní společnosti	260 638	96 539	147 835	65,3
- společenství vlastníků jednotek	7 323	1 627	8 378	19,4
- družstva vč. družstevních podniků	11 608	4 384	6 140	71,4
- příspěvkové organizace	10 693	836	839	99,6
- zahraniční osoby	64 398	20 618	40 492	50,9
- sdružení (svazy, spolky, společnosti, kluby aj.)	22 518	3 560	14 405	24,7
- organizační jednotky sdružení	14 245	638	2 441	26,1
z toho podle převažující činnosti CZ-NACE:				
- neurčeno	35 408	5 700	10 388	54,9
- Zemědělství, lesnictví a rybářství	69 790	4 132	5 996	68,9
- Průmysl celkem	191 380	23 377	38 527	60,7
- Stavebnictví	189 102	26 509	47 985	55,2
- Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	301 732	68 374	141 405	48,4
- Doprava a skladování	46 539	8 209	13 300	61,7
- Ubytování, stravování a pohostinství	73 675	10 500	19 053	55,1
- Informační a komunikační činnosti	37 612	13 489	19 957	67,6
- Peněžnictví a pojišťovnictví	28 592	3 404	4 804	70,9
- Činnosti v oblasti nemovitostí	70 089	32 015	58 689	54,6
- Profesní, vědecké a technické činnosti	199 297	56 244	94 117	59,8
- Administrativní a podpůrné činnosti	25 689	8 248	16 686	49,4
- Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	11 610	215	257	83,7
- Vzdělávání	28 018	5 358	8 668	61,8
- Zdravotní a sociální péče	28 042	4 826	6 455	74,8
- Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	30 579	6 333	11 987	52,8
- Ostatní činnosti	93 990	13 230	30 894	42,8
v tom podle kategorie počtu zaměstnanců:				
neuveďeno	319 639	76 514	313 562	24,4
bez zaměstnanců	862 087	150 104	152 041	98,7
1 až 9	220 366	50 839	50 966	99,8

	statistické jednotky typu podnik		ekonomické subjekty dle RES	podíl statistické podniky/ekonomické subjekty RES v %
	Česká republika	v tom hl. m. Praha	hl. m. Praha	hl. m. Praha
10 až 19	26 686	5 780	5 804	99,6
20 až 49	18 655	3 809	3 832	99,4
50 až 249	11 548	2 531	2 541	99,6
250 až 499	1 242	328	328	100,0
500 až 999	612	158	158	100,0
1 000 a více	366	145	145	100,0

Zdroj: ČSÚ – Registr ekonomických subjektů; propočty STR URM

Výše uvedené údaje potvrzují velkou členitost a také nepřehlednost organizační struktury ekonomické základny v celé ČR i v Praze. Na konci roku 2011 v Praze vykázala aktivitu těsná nadpoloviční většina subjektů registrovaných v RES ČSÚ (54,8 %), v celé ČR to bylo jen o několik desetin procentního bodu méně (54,0 %). To znamená, že podíl statistických jednotek typu podnik, tedy činných subjektů se sídlem v Praze, je shodný s podílem celkového počtu subjektů evidovaných v RES v celé ČR.

Z hlediska právní formy je diference jednotlivých skupin velmi značná. Do jaké míry to souvisí s možností konkrétního individuálního uplatnění, tedy aktivitou ve sledovaném období, a jak s možnou absencí „ohlašovací povinnosti“, nemůže být obsahem této stručné analýzy. Je však překvapující, že ve skupině subjektů, které vykazují nadprůměrnou aktivitu, vykazují aktivitu pouze necelé dvě třetiny „obchodních společností“. Přesto tvoří tato skupina se sídlem v Praze více než 37 % všech obchodních společností vykazujících aktivitu v roce 2011 v celé ČR. Těsně pod průměrem jsou živnostníci, ale – podle našeho názoru velmi neočekávaně – i „zahraniční osoby“. Ve skupině s podprůměrnou aktivitou se mj. nachází i „společenství vlastníků jednotek“ (jejich rychlé navýšení je spojeno zejména s privatizací bytového fondu), vykázaný nízký podíl aktivních je až nepochopitelný.

V případě odvětvového pohledu nejsou rozdíly v rozsahu aktivity tak velké, avšak i zde by si některé skutečnosti vyžadovaly bližší rozbor a interpretaci. Mezi ně bychom mohli zařadit více než 70 tisíc neaktivních subjektů evidovaných v odvětví obchodu (převažující činnost), ale také sice nadprůměrný podíl aktivních, ale přesto značnou část nečinných v odvětví vzdělávání, dopravy nebo stavebnictví.

Srovnání velikostní skladby odpovídá již dříve uvedenému, že zcela rozhodující většina subjektů zařazených do skupiny „neuvedeno“ jsou dle odborného odhadu subjekty bez zaměstnanců. Přesto je zřejmé, ve vztahu k výše uvedeným dílčím rozborům souboru ekonomických subjektů dle dalších charakteristik, zejména právní formy (viz velký počet evidovaných, ale nečinných obchodních společností aj.), že i tato mimořádně početná skupina („neuvedeno“) vyžaduje podrobnější rozbor. Nikoliv proto, aby byly případně identifikovány nějaké problémy v evidování, ale aby bylo možné racionálně naplnit některé záměry např. na cílevědomou podporu (podnikatelských) nejmenších subjektů – viz následující text.

4 POSTAVENÍ PRACUJÍCÍCH V ZAMĚSTNÁNÍ – SROVNÁNÍ ZEMÍ EU

Záměr podpory malých a středních podnikatelů jako významné části ekonomické základny a také jako nástroj růstu konkurenceschopnosti pražské ekonomiky by měl být hodnocen nejen z hlediska absolutních počtů podnikatelských subjektů, případně jejich skutečné aktivity, ale také z hlediska efektivity, kterou členitost ekonomické základny ovlivňuje. Jde o určitý - další pohled na organizační strukturu, počet aktivních sebezaměstnávajících osob (živnostníků), apod.

4.1 Počet zaměstnaných a sebezaměstnaných v zemích EU

Tímto tématem se mj. zabývá Analýza ČSÚ – Míra zaměstnanosti a nezaměstnanosti v ČR a jiných státech Evropské unie podle výsledků výběrového šetření pracovních sil za 2. čtvrtletí 2011, ve které se uvádí:

V Evropské unii je velmi rozdílná odvětvová struktura zaměstnanosti, ale projevují se i velké difference ve struktuře pracujících podle jejich postavení v zaměstnání. Podíl pracujících v postavení zaměstnanců je v naší republice pátý nejnižší ze všech zemí EU (82,5 %). Ještě nižší podíl zaměstnanců je v Řecku, Itálii, Polsku a hlavně Rumunsku, kde dosahuje pouze 70 % celkové zaměstnanosti. Navíc v Rumunsku je abnormálně vysoký počet pomáhajících rodinných příslušníků v zemědělství.

Podíl zaměstnanců se zrcadlově odráží v podílu podnikatelů (bez a se zaměstnanci). V rámci EU 27 zaujímá podíl všech podnikatelů (v ČR), resp. podnikatelů bez zaměstnanců páté místo. V porovnání s našimi sousedy máme velmi podobnou strukturu pracujících opět se Slovenskem, i když i v tomto případě je v ČR vyšší podíl podnikatelů. V Polsku podniká relativně více osob, významným faktorem je však v tomto případě vysoký počet individuálně podnikajících v zemědělství. Jinak je tomu v Německu a Rakousku a zejména v Německu je podíl podnikatelů na celkové zaměstnanosti podstatně nižší než v ČR. Podíl pracujících na vlastní účet, tj. podnikatelů bez zaměstnanců, je v Německu dokonce 2,3 krát nižší než v naší republice. Obecně platí, že nejnižší podíl podnikatelů je v zemích na severu Evropy, v Německu a navíc i Lucembursku.

Česká republika má vysoký podíl podnikatelů především ve stavebnictví, ale i v řadě odvětvových sekcí služeb. Jak bylo uvedeno, naše ekonomika se sice vyznačuje nižším podílem zaměstnanosti v terciárním sektoru, ale podíl podnikatelů v tomto sektoru je značný. V porovnání s EU 27 má ČR vyšší než průměrný podíl podnikatelů na zaměstnanosti v obchodu (22,0 % proti 17,5 % v EU 27), mimořádně vysoký podíl podnikatelů je mezi pracujícími v informačních a komunikačních činnostech (24,3 % proti 15,2 % v EU 27), vůbec nejvyšší podíl podnikatelů je u nás v sekci peněžnictví a pojišťovnictví (26,2 % proti 8,9 % v EU), vysoký je i v činnostech v oblasti nemovitostí (ČR 35,4 %; 21,5 % v EU). Téměř polovina všech pracujících v profesních, vědeckých a technických činnostech jsou podnikatelé (v ČR 45,0 %, průměr v EU 31,6 %).

Tabulka č. 9

POČET ZAMĚŠTNANCŮ A SEBEZAMĚŠTNANÝCH A JEJICH PODÍL NA CELKOVÉM POČTU OSOB V HLAVNÍM ZAMĚŠTNÁNÍ VE 2. ČTVRTLETÍ 2011 V ZEMÍCH EVROPSKÉ UNIE

země	zaměstnaní celkem	z toho:			podíl v %		
		zaměstnanci	podnikatelé celkem	podnikatelé bez zaměstnanců	zaměstnanci /zaměstnaní celkem	podnik. celkem /zaměstnaní celkem	podnik. bez zam./zaměstnaní celkem
EU 27	213 670,6	179 714,1	30 836,0	21 655,6	84,1	14,4	10,1
Belgie	4508,3	3872,2	585,9	393,8	85,9	13,0	8,7
Bulharsko	2895,5	2546,8	317,6	210,5	88,0	11,0	7,3
Česká rep.	4832,2	3988,2	820,0	646,9	82,5	17,0	13,4
Dánsko	2657,3	2434,1	217,1	124,0	91,6	8,2	4,7
Německo	38 915,9	34 596,5	4 138,2	2 284,5	88,9	10,6	5,9
Estonsko	581,1	531,3	48,4	20,6	91,4	8,3	3,5
Irsko	1 772,1	1 493,8	268,8	184,8	84,3	15,2	10,4
Řecko	4 080,0	2 635,3	1 226,0	913,5	64,6	30,0	22,4
Španělsko	18 155,6	15 221,6	2 787,1	1 867,1	83,8	15,4	10,3
Francie	25 663,7	22 753,2	2 788,9	1 666,0	88,7	10,9	6,5
Itálie	22 713,6	17 138,3	5 208,3	3 747,7	75,5	22,9	16,5
Kypr	369,3	308,1	56,3	39,7	83,4	15,2	10,8
Lotyšsko	943,5	842,4	90,1	57,1	89,3	9,5	6,1
Litva	1 349,6	1 215,3	118,8	86,4	90,0	8,8	6,4
Lucembursko	219,8	202,3	16,3	10,4	92,0	7,4	4,7
Maďarsko	3 776,8	3 326,7	434,0	239,8	88,1	11,5	6,3
Malta	165,7	142,9	22,7	15,4	86,2	13,7	9,3
Nizozemsko	8 218,6	7 050,9	1 116,6	804,4	85,8	13,6	9,8
Rakousko	4 067,6	3 538,5	469,1	271,3	87,0	11,5	6,7
Polsko	15 913,6	12 411,6	2 953,3	2 287,6	78,0	18,6	14,4
Portugalsko	4 602,2	3 824,7	755,6	527,1	83,1	16,4	11,5
Rumunsko	8 809,7	6 180,0	1 570,6	1 466,3	70,1	17,8	16,6
Slovensko	916,6	773,1	116,0	80,3	84,3	12,7	8,8
Slovensko	2 344,1	1 978,4	364,4	283,2	84,4	15,5	12,1
Finsko	2 468,5	2 165,6	294,4	195,5	87,7	11,9	7,9
Švédsko	4 550,7	4 114,2	430,5	264,6	90,4	9,5	5,8
Spojené král.	28 179,2	24 427,9	3 620,9	2 967,1	86,7	12,8	10,5

Zdroj: Eurostat-LFS (Výběrové šetření pracovních sil)

Pozn.: Převzato z webu Českého statistického úřadu: <http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/ainformace/>

Z uvedených dat je zřejmé, že výkonnost ekonomiky nemá jednoznačný vztah na intenzitu individuální podnikatelské aktivity obyvatel toho kterého státu. Většina ekonomik zemí s výkonností nad průměrem se však řadí do nadprůměru také z hlediska počtu zaměstnanců a naopak pod průměrem jsou zejména v případě ukazatele podílu „podnikatelů bez zaměstnanců“. Naopak největší podíl sebezaměstnávajících (tzn. především živnostníků

a zemědělců-jednotlivců) je v zemích s pozdějším vstupem do EU. (Některé výjimky, např. pobaltské země jsou dány vývojem hospodářské transformace, především privatizací, ale i tradicí, odvětvovou strukturou apod. Údaje vyvracejí i některé informace, které neodpovídají zcela skutečnosti – např. masivní živnostenské podnikání v Maďarsku). Česká republika se organizační strukturou řadí mezi země s výrazně nadprůměrným počtem podnikatelů-jednotlivců, při určitém zjednodušení můžeme říci, že **živnostenská sféra je v ČR mnohem početnější než v zemích s obdobnou odvětvovou strukturou hospodářství a v zemích s vyšší ekonomickou výkonností.**

4.2 Počet zaměstnaných a sebezaměstnaných v hl. m. Praze vč. srovnání s regiony EU

Rovněž podrobnější pohled na relaci postavení jednotlivých skupin pracujících v rámci zaměstnání v menších územních jednotkách registrovaných v EU potvrzuje některé celostátní tendence. Údaje Eurostatu sice poskytují informace pouze na úrovni regionu NUTS 2, avšak i ty jsou dostatečně ilustrativní.

Tabulka č. 10

PODÍL SEBEZAMĚSTNANÝCH NA CELKOVÉM POČTU ZAMĚSTNANÝCH VE VYBRANÝCH REGIONECH NUTS 2* V EU, rok 2010

NUTS 2/město	podíl sebezaměstnaných /zaměstnaných celkem v %
Région de Bruxell/Brusel	14,5
Praha	22,2
Oberbayern/Mnichov	14,8
Berlin	16,9
Düsseldorf	10,9
Île de France/Paříž	9,2
Luxembourg	7,7
Közép-Magyarország/Budapešť	13,6
Wien	11,2
Salzburg	12,0
Mazowieckie/Varšava	19,2
Malopolskie/Krakov	21,6
Bratislavský kraj	16,3
Stockholm	12,1
London	16,1
Oslo og Akershus	8,1
EU 27	15,2

Zdroj: Eurostat-LFS (Výběrové šetření pracovních sil); výběr STR URM

Pozn.: * NUTS – územní jednotky pro potřeby statistické a analytické a pro potřeby EU (Nomenclature of territorial units for statistics)

V samotných velkých městech i regionech, kde se velkoměsta nacházejí, v ekonomicky výkonnějších zemích je z řady logických důvodů podíl sebezaměstnaných (tj. podnikatelů) větší než je průměr celostátní. Přesto i zde zůstávají pod průměrem EU, nebo ho jen o něco málo překračují (Rakousko, Švédsko...). V případě Prahy je překročení průměru velmi zřetelné, a to i při respektování odlišného územního výpočtu.

Situaci v Praze pak jednoznačně předurčují osoby bydlící přímo ve městě, které vytváří rozhodující část zdrojů zaměstnanosti na pražském trhu práce. Následující tabulka ukazuje na rozdílnost struktury zařazení osob podle hlavních zdrojů.

Tabulka č. 11

POSTAVENÍ PRACUJÍCÍCH V HLAVNÍM ZAMĚSTNÁNÍ

(hlavní město Praha, 4. čtvrtletí 2011, v %)

	celkem	bydlící v Praze	dojíždějící
podnikatel se zaměstnanci	3,3	3,4	3,0
podnikatel bez zaměstnanců	18,7	21,9	6,4
podnikatelé celkem	22,0	25,3	9,4
zaměstnanec	77,8	74,5	90,5
pomáhající rodinný příslušník	0,2	0,2	0,1

Zdroj: ČSÚ – Výběrové šetření pracovních sil, 4. čtvrtletí 2011; propočty STR URM

Poznámka:

Uvedené statistické šetření jen z části zachycuje cizince pracující v Praze. Podle jiných statistických a administrativních zdrojů je však v podstatě i u této skupiny obyvatel města struktura jejich postavení v zaměstnání podobná uvedenému většinovému souboru. Podíl cizinců pracujících na základě živnostenského oprávnění vydávaného MPO (registrovaných) v Praze se pohybuje kolem 24 % z celkového počtu zaměstnaných cizinců. Tuto skutečnost potvrzují shodné údaje za Prahu uvedené v tab. č. 10 a 11.

5 SHRNU TÍ

- Počet evidovaných ekonomických subjektů (Registr ekonomických subjektů ČSÚ) je v Praze, ale také v ČR, mimořádně vysoký, překročil 500 tisíc a vytváří dosti nepřehlednou organizační strukturu ekonomické základny hlavního města.
- Vysoká členitost se týká jak odvětvové struktury, tak struktury v třídění podle právní formy subjektů. Osob podnikajících podle živnostenského zákona je registrováno téměř 300 tisíc.
- Podíl mikropodniků (do 9 pracovníků) představuje více než 97 %, podíl malých podniků (10–49 pracovníků) je 1,8 %, středních (50–249 pracovníků) 0,5 % a velkých nad 250 pracovníků 0,1 %.
- Nárůst počtu subjektů v Praze je trvalý, v posledních letech se tempo nesnížilo, naopak např. v roce 2011 bylo nadprůměrné. Týká se to i nejmenších podniků, ale i právních forem, jako jsou s. r. o. nebo zahraniční osoby.

- Počet vzniklých subjektů je dlouhodobě výrazně vyšší než zaniklých.
- Podíl skutečně aktivních ekonomických subjektů (tzv. statistických podniků) se sídlem v Praze tvoří jen polovinu registrovaných (54 % v roce 2011), přesto je počet absolutně značný (290 tisíc).
- Diference mezi aktivními subjekty a celou evidovanou skupinou je v některých případech velká jako např. u právních forem: zahraniční osoby, společenství vlastníků jednotek, obchodní společnosti.
- Velký rozdíl zaznamenáváme i ve skupině „soukromí podnikatelé podnikající podle živnostenského zákona“, což však může být zčásti důsledkem výkonu vedlejší činnosti vč. jednorázových aktivit.
- Tak jako u celkového počtu registrovaných subjektů, tak i v případě evidovaných aktivních se jeví určitá účelovost jejich registrace v Praze, a to zejména u firem s malým počtem pracovníků.
- Velký počet podnikajících osob v ČR (Praze) se odráží ve specifické pozici v rámci EU. Podíl pracujících v postavení zaměstnanců je v naší republice pátý nejnižší (82,5 %) ze všech zemí EU (průměr 84,1 %). Nižší podíl zaměstnanců je v Řecku, Itálii, Polsku a hlavně Rumunsku. Opačným příkladem jsou např. Německo 88,9 %, Francie 88,7%, Rakousko 87,0 %, ale také Dánsko 91,2 %.
- Podíl „sebezaměstnaných“ je ve velkých západoevropských městech nebo regionech s velkými městy vyšší než celostátní průměr v příslušných zemích. V Praze je tento podíl oproti těmto městům/regionům ještě o 6 – 10 procentních bodů větší.

Poznámka:

Analýza je základním informačním vstupem, proto zachycuje jen vybrané aspekty a údaje z oblasti organizační statistiky. V této fázi nebylo cílem provést některé ještě podrobnější rozborů např. z oblasti makroekonomických vztahů. Máme na mysli mj. velmi dobré postavení regionu soudržnosti Praha (na úrovni NUTS 2) měřené regionálním hrubým domácím produktem apod. Avšak i zde bychom například jen z části našli pevnější relace mezi výkonností a početností podnikatelů, ať již se zaměstnanci nebo bez zaměstnanců. Rovněž tak územní (a organizační) vazby mezi sídlem podniku (ekonomického subjektu) a alokací jeho převažujícího výkonu a z toho vyplývajících souvislostí jsou jednou z otázek zasluhujících podrobnější rozbor.

V rámci této studie byla provedena i podrobnější analýza zastoupení statistických jednotek typu podnik ve vybraných odvětvových agregacích a vybraných regionech soudržnosti v Evropské unii (NUTS 2). Zjištěné údaje rovněž jednoznačně potvrzují nadprůměrnou členitost organizační struktury ekonomické základny hlavního města Prahy, ve srovnání s některými západoevropskými regiony/městy i několikanásobnou. Údaje těchto rozborů jsou k dispozici u zpracovatele (Ing. J. Mejstřík, Odbor strategické koncepce, Útvar rozvoje hl. m. Prahy, mejstrik@urm.mepnet.cz).